

Svetovne borze nezadržno tonejo v rdeče številke

KANAL A, 08.08.2011, SVET, 18.01

NUŠA LESAR: Svetovne borze nezadržno tonejo v rdeče številke. Petkovo znižanje bonitetne ocene največjemu gospodarstvu sveta, Združenim državam Amerike, je danes potopilo vrednosti delnic na azijskih trgih. Krepko v minusu so po uvodni rasti končale tudi evropske borzne hiše. Vlagatelj ne pomirila niti Evropska centralna banka, ki se je, da bi ustavila širitev evropske dolžniške krize odločila za odkup italijanskih in španskih obveznic. Zelegle niso niti obljube kluba najrazvitejših držav G7 o ukrepih za stabilizacijo svetovnega gospodarstva. Združene države zaman stresajo jezo na bonitetno hišo Standard & Poor's, češ da ne pozna ameriške proračunske matematike in politike. Vrednost dolarja je močno padla, država pa je v pičlih 24 urah izgubila 250 milijard evrov. Občutno se je pocenila tudi ameriška nafta za kar 2 evra in 28 centov, zato pa je v višave poskočila cena zlata in dosegla nov rekord, nekaj več kot 1712 evrov za unčo. Ameriško gospodarstvo okreva, sicer počasi, a okreva, trmasto vztraja prvi mož Ameriške centralne banke Alan Greenspan in dodaja. Za morebitno novo recesijo bo odgovorna Evropa.

MELITA STOLNIK: Krepka klofuta Združenim državam Amerike, prvo znižanje kreditne ocene v zgodovini je zbolela ves svet. Kljub padanju vrednosti delnic so si evropski borzni posredniki, tudi Rober Halver iz Frankfurta oddahnili.

ROBERT HALVER (posrednik na Frankfurtski borzi): Zagotovo nismo bili priča črnemu ponedeljku, hvala bogu.

STOLNIK: Zato pa so globoko v rdečih številke potonile azijske borzne hiše. Vlagatelji, predvsem mali delničarji se zatekajo k varnejšim naložbam, zlatu, panika je zajela tudi Avstralce.

AVSTRALEC: Mislim, da bova spremenila strategijo in rešila rento. Nič več delnic, samo še denar.

STOLNIK: Bivšega šefa Ameriške centralne banke Alana Greenspana zadnji pretresi ne skrbijo, še manj ogromen javni dolg.

ALAN GREENSPAN (nekdanji predsednik Ameriške centralne banke): ZDA lahko poplačajo vse dolgove, ker lahko v ta namen vedno natisnemo več denarja.

STOLNIK: Sicer pa bo za novo krizo kriva Italija oziroma dolžniška kriza, še pravi Greenspan. Našo prezadolženo pa tudi Španijo je za zdaj rešila Evropska centralna banka z napovedjo odkupa njenih obveznic, a si ljudje ne delajo utvar.

ITALIJANKA: Za vse bomo morali plačati. Tako pač je. Bojim se.

STOLNIK: Česa se bojite?

ITALIJANKA: Da bo šlo vse po zlu in da težav ne bo mogoče več rešiti.

STOLNIK: Tako kot padanje tečajev na newyorški borzi s kritiziranjem bonitetnih hiš niso mogli preprečiti ameriški politiki.

LESAR: Na telefonsko zvezi v Luksemburgu pa zdaj pozdravljam podpredsednika Evropske investicijske banke Antona Ropa. Gospod Rop kako blizu je torej po tej znižani oceni za ZDA in po težavah v velikih evropskih državah naslednja recesija?

ANTON ROP (podpredsednik EIB): Pravzaprav je v izogib recesiji nekaj podobnega kot misija nemogoče. Tisto kar se da storiti v tem času je, da se prepreči depresija, torej negativna gospodarska rast. Torej, to kar se je zgodilo v Združenih državah Amerike seveda ni dobro in postavlja se vprašanje ali je bilo nujno, da je rating agencija tako hitro znižala rating Združenih držav Amerike.

LESAR: Pa lahko depresijo pričakujemo tudi v Sloveniji glede na to, da pravite, da se recesiji ne bo mogoče izogniti?

ROP: Kar se tiče Slovenije je dobra novica ta, da je Slovenija kar temeljito vezana na dogajanja v Nemčiji, v delu tudi v Franciji in v tem momentu je gospodarstvo v Nemčiji daleč najbolj zdravo znotraj Evropske unije

in tudi Evrope in to je, bi rekel, pozitivna plat za Slovenijo, mora pa Slovenija seveda izjemno popaziti, da obdrži rating države, svoj lasten in zato nima prav nobenega drugega izhoda kot da gre z rebalansom proračuna naprej.

LESAR: Hvala in lep pozdrav v Luksemburg. No dogajanje na slovenski borzi pa že ves dan spremlja kolega Mirko Mayer. Mirko, tudi na naši borzi se je danes bolj malo trgovalo?

MIRKO MAYER: Ja tudi pri nas je bil to res dan v rdečem, pravzaprav je naša borza v celoti sledila mednarodnim dogajanjem. Samo v primerjavi z včerajšnjim dnem se je skrčila za 3 odstotke, v primerjavi z enakim obdobjem lani pa smo že 16 odstotkov nižje, to je kar zaskrbljujoče, pa tudi sicer naj bi bila po oceni stroke Slovenija nepripravljena na morebitni nov val recesije, ki prihaja. Tako naj bi bil po mnenju stroke rebalans, ki je že v državnem zboru slab, ker se nič ne ukvarja s pomembno stranjo, to so prihodki, na drugi strani je realen problem Slovenije tudi vse večja politična kriza. Poglejmo izjavo ekonomista Bogomirja Kovača.

DR. BOGOMIR KOVAČ (Ekonomska fakulteta v Ljubljani): Tako, da je Slovenija v operativnem smislu v precej težavni situaciji, ki ne daje veliko upanja, da bi bila posebno sposobna za spoprijem s kakšno resno krizno situacijo, tako da bo za nas velika sreča, če do tega seveda ne bo prišlo, dokler imamo seveda takšne razmere doma.